

Statens Planteavlsvforsøg

1431. MEDDELELSE

80. ÅRGANG 6. JULI 1978

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forsøgsstation, 5792 Aarslev

Sortsvforsøg med jordbær 1975-76

A. Thuesen

Forsøgene har haft til formål at bedømme sorterens kvalitet og ydeevne til forskellige anvendelsesområder. De er udført på sandblandet lerjord ved Blangstedgaard og Aarslev.

Begge steder blev der plantet i midten af maj 1974. Der var 3 fællesparceller á 54 planter ved en planteafstand på 33 × 90 cm. Hvert år blev der vandet 2-3 gange under bærrenes udvikling.

I tabel 1 er udbyttet af salgare bær ved de to forsøgssteder anført som gennemsnit af to års høst, dernæst det årlige gennemsnitsudbytte af alle forsøg samt udbyttet i den første høstperiode, d.v.s. de tre første plukninger i høstsesonen.

Bærstørrelsen, anført i tabel 1, er gennemsnit for begge forsøgssteder og er angivet særskilt for 1. og 2. høstår.

En orientering om forskelle i plukkepræstation mellem sorterne er opnået, ved at der ved Aarslev igennem høstsesonerne blev taget tid for bærplukningen i eet parcelhold (tabel 1).

Modtagelighed for gråskimmel er anført som vægtprocent skimlede bær af totaludbyttet. I forsøgsperioden er der dog ikke forekommet særlig kraftige angreb. Derimod var der begge år midelstærke angreb af meldug (tabel 1).

Nogle af de vigtigere kvalitetsegenskaber er

Tabel 1. Sortsvforsøg med jordbær 1975-76.

	Udbytte af salgare bær, tons/ha				Bærstørrelse kg/100 bær		Plukke- præsta- tion kg/time		Grå- skimmel pct. angrebet	Meldug +++ = meget modta- gelig
	Blangsted- gaard gns. 2 år	Aarslev gns. 2 år	Alle forsøg gns.	1. høst- periode	1975	1976	1975	1976		
'Zefyr'	12,3	13,7	13,0	5,9	0,89	0,91	7,3	5,7	5	++
'Rubina'	21,7	22,0	21,9	3,9	0,89	0,67	8,0	4,8	4	+
'Gourmella'	20,6	23,6	22,1	2,8	0,94	0,89	7,3	5,9	3	
'Jonsok'	12,4	17,6	15,0	2,9	0,69	0,61	6,2	3,9	3	(+)
'Crusader'	23,2	21,9	22,5	2,5	0,94	0,79	7,4	4,4	6	+
'Sengana'	17,2	19,8	18,5	1,4	0,82	0,64	6,6	5,3	4	
'Litessa'	21,4	28,6	25,0	0,6	1,39	0,92	12,3	6,4	7	
'Montrose'	22,0	25,0	23,5	0,8	1,20	0,90	8,5	5,1	7	++
'Merton Dawn'	15,2	20,4	17,8	0,9	1,19	0,96	8,1	5,6	6	
'Frigg'	13,7	14,6	14,2	0,1	0,91	0,72	5,8	3,9	3	+
'Dulcita'	25,3	24,8	25,1	0,0	1,36	0,99	9,4	6,0	11	
'Marmion'	21,2	19,8	20,5	0,2	1,29	1,01	7,9	4,2	8	+

Tabel 2. Sortsforsøg med jordbær 1975-76. Kvalitetsegenskaber

	Friske bær			Dybfrosne		Dåsekonserverede		Frysetørrede		
	smag 10 = bedst	farve 10 = mør- kest	C-vita- min mg/100 g bær	drænet vægt g/100 g bær	form- beva- ring 10 = bedst	bær- farve 10 = mør- kest	saft- farve 10 = mør- kest	smag 10 = bedst	pct. tør- stof	pulver- farve 10 = mest intensiv rød
'Zefyr'	6,7	6,0	93	70	5,7	6,0	6,4	7,4	11,3	6,5
'Rubina'	6,2	9,3	57	75	6,5	8,2	8,6	7,9	10,7	8,0
'Gourmella'	6,7	5,0	75	71	6,0	4,7	5,0	6,7	10,5	6,0
'Jonsok'	5,9	7,9	51	75	6,9	7,3	7,8	7,4	10,4	8,0
'Crusader'	6,6	6,1	55	66	5,8	4,7	4,3	7,0	9,9	6,0
'Sengana'	7,2	8,6	57	75	6,8	6,8	7,4	7,5	10,5	7,5
'Litessa'	5,0	5,3	52	73	6,1	4,3	4,0	5,9	8,4	6,0
'Montrose'	5,5	5,5	60	68	5,4	3,5	3,5	6,0	9,4	6,0
'Merton Dawn'	5,5	3,5	82	73	5,7	2,0	2,3	6,8	10,0	5,0
'Frigg'	7,0	7,1	45	84	7,4	6,7	7,0	7,2	11,2	6,5
'Dulcita'	7,2	6,6	47	75	5,6	5,8	6,3	6,9	10,1	7,0
'Marmion'	6,2	4,4	49	62	5,4	4,8	5,5	7,0	9,3	5,0

vist i tabel 2. De anførte karakterer for smag og farve af friske bær stammer fra bedømmelser udført ved Statens Husholdningsråd. Her blev blandt andet også foretaget bestemmelse af C-vitaminindhold.

Drænet vægt og formbevaring efter optøning af dybfrosne bær blev undersøgt ved Aarslev igennem forsøgsperioden. Samme sted blev også prøver af sorterne frysetørret, og prøver blev konserveret på dåse. Laboratoriet for Frugt- og Grøntkonserves ved Blangstedgaard har medvirket ved farve-, konsistens- og smagsbedømmelse af dåsekonserverede prøver. Endelig har man ved frugtopbevaringslageret ved Blangstedgaard undersøgt sorterernes transportegnethed.

Konklusion

Flere af de ny sorter, der er afprøvet i denne serie, har givet væsentlig højere udbytte end målesorten 'Sengana'. Dette gælder 'Dulcita', 'Litessa', 'Montrose', 'Crusader', 'Gourmella' og 'Rubina'.

Til industriel brug såvel som til hjemmekonservering i form af frysning og henkogning har sorterne 'Rubina', 'Sengana', 'Frigg' og 'Jonsok' vist sig ret velegnet.

De øvrige sorter var i større eller mindre grad egnede til frisk konsum.

De mest storfrugtede var 'Dulcita', 'Marmion', 'Litessa', 'Merton Dawn' og 'Montrose'.

Tidligste sort var 'Zefyr'. Tidlige til middeltidlige endvidere 'Rubina', 'Gourmella', 'Jonsok' og 'Crusader'. Sent modne var 'Marmion', 'Dulcita', 'Frigg' og 'Montrose'.

Meldug forekom ikke ved 'Gourmella', 'Sengana', 'Litessa', 'Merton Dawn' og 'Dulcita'.

Gråskimmelangreb var svage ved 'Frigg', 'Gourmella' og 'Jonsok', men middelstærke ved 'Dulcita'.

Beskrivelse af sorterne

'Crusader'. Tiltrækker: Scottish Horticultural Research Institute, Ayr, Skotland. I handel 1966. I Danmark repræsenteret ved J. Asmussens Eftf., Sankt Annæ Plads 20, København.

Udbyttet stort. Middeltidlig modning. Eget til frisk konsum. Bær middelstore til store, kort kegleformede, teglrøde, noget glinsende. Afhasningen lidt vanskelig. Frugtkødet lys orangerødt. Smagen middelsød med kun svag aroma. Middelfast konsistens, men med en fast midtkegle. Har været svagt til middelstærkt angrebet af meldug og synes noget modtagelig overfor gråskimmel.

'*Dulcita*'. Tiltrækker: Sengana G.M.B.H., Hamburg-Volksdorf. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved Dansk Havefrøforsyning ApS, Stensballe afdeling, Horsens.

Udbyttet meget stort. Modner relativt sent, et par dage senere end Sengana. Egnet til frisk konsum. Frugterne store til meget store, kegleformede, de første bær ofte furede. Farven mørk purpurrød. Middelgod afhasningsevne, keglen følger ofte med ud. Frugtkødet mørkerødt, gennemfarvet. Smagen middelgod, moderat aromatisk, lidt blød konsistens. Får let trykscader efter transport. Angribes ikke af meldug, men synes ret modtagelig overfor gråskimmel.

'*Frigg*'. Tiltrækker: Statens Forsøgsstation, 5792 Aarslev. I handel 1977 under licens. I Danmark repræsenteret ved Fyens Bærdragerforening, 5631 Ebberup.

Udbyttet ret stort, omtrent som ved Zefyr. Modner et par dage senere end Sengana. Til frisk konsum og til frysning. Den har god transportfasthed og ret lang holdbarhed. De første bær store, ofte lidt riflede, iøvrigt middelstore, kort kegleformede. Farven klar rød til mørkrød. Afhasningsevnen middelgod. Frugtkødet gennemfarvet rødt. Velsmagende, lidt syrlig med god aroma. Fast konsistens. Kan angribes noget af meldug, men synes kun lidt modtagelig for gråskimmel.

'*Gourmella*'. Tiltrækker: Sengana G.M.B.H., Hamburg-Volksdorf. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved Dansk Havefrøforsyning ApS, Stensballe afdeling, Horsens.

Udbyttet stort. Modner middeltidlig til tidlig, et par dage før 'Sengana'. Egnet til frisk konsum. Bærrene store, runde til kort kegleformede, de første noget nyreformede, ofte lidt riflede, Farven middelrød, skinnende. Nogenlunde god afhasning, men keglen følger ofte med ud. Frugtkødet middelrødt og gennemfarvet. Smagen ret sød, uden eller med svag aroma. Konsistensen jævn, men noget blød. Efter henstand får bærrene let trykpletter, men derimod ses relativt få rådpletter. Har ikke været angrebet af meldug og synes ret tolerant overfor gråskimmel.

'*Jonsok*'. Tiltrækker: Landbrukskøleskolen, Ås, Norge. I handel omkring 1972.

Udbyttet ret stort, dog lidt lavere end ved 'Sengana'. Modner middeltidlig til tidlig, et par dage før 'Sengana'. Velegnet til frysning og frysetørring, acceptabel til henkogning. Bær middelstore, runde til kort kegleformede, ensartet mørkrøde, glinsende. Middelgod afhasningsevne. Frugtkødet mørkrødt. Smagen middelgod og med middelstærk aroma. Konsistensen middelfast. Temmelig holdbar ved henstand. Ikke eller kun svagt modtagelig for meldug og ret tolerant overfor gråskimmel.

'*Litessa*'. Tiltrækker: Sengana G.M.B.H., Hamburg-Volksdorf. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved Dansk Havefrøforsyning ApS, Stensballe afdeling, Horsens.

Udbyttet meget stort og plukkepræstationen pr. time kan være høj. Modner middeltidlig, omtrent samtidig med 'Sengana'. Egnet til frisk forbrug. Bærrene store til meget store, velformede, kort kegleformede til runde. Farven middelrød til mørkrød, noget skinnende. Afhasningsevnen middelgod til noget vanskelig. Frugtkødet middelrødt, ensartet farvet, konsistensen middelfast og jævn. Smagen syrlig, uden megen aroma. Får let trykpletter og pletter af vindslid. Angribes ikke af meldug, men er noget modtagelig overfor gråskimmel.

'*Marmion*'. Tiltrækker: Scottish Horticultural Research Institute, Ayr, Skotland. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved J. Asmussens Eftf., Sankt Annæ Plads 20, København.

Udbyttet stort. Sen modning. Egnet til frisk forbrug. Bærrene store til meget store, kort kegleformede. Farven lys laksrød. Lidt vanskelig afhasning. Frugtkødet hvidligt til lysrødt. Smagen middelsød med kun svag aroma. Konsistensen blød til middelfast. Noget modtagelig for meldug og gråskimmel.

'*Merton Dawn*'. Tiltrækker: John Innes Institute, Norwich, England. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved J. Asmussens Eftf., Sankt Annæ Plads 20, København.

Udbyttet ret stort. Middeltidlig modning. Præsentable bær, egnet til frisk konsum. Bærrene store til meget store, kort kegleformede til runde, undertiden lidt halsede. Farven ensartet, lys orangerød, noget glinsende. Afhasningen ret let. Indvendig farve hvidlig til lys orangerød. Konsistensen middelfast, men med en fast midterkegle, iøvrigt lidt trevlet. Smagen middelgod, uden særlig aroma. Får let trykpletter, men har ellers ret god holdbarhed efter henstand. Angribes ikke af meldug, men synes noget modtagelig overfor gråskimmel.

'Montrose'. Tiltrækker: Scottish Horticultural Research Institute, Ayr, Skotland. I handel under licens. I Danmark repræsenteret ved J. Asmusens Eftf., Sankt Annæ Plads 20, København.

Udbyttet meget stort. Ret sen modning. Egnet til frisk forbrug. Bær store, kort kegleformede til bredrunde. Farven lys orangerød til tegrød. Lidt vanskelig at afhase. Frugtkødet middelrødt, gennemfarvet. Smagen middelgod, men ikke megen aroma. Konsistensen blød. Får temmelig let tryk-skade. Sorten har været middelstærkt angrebet af meldug, og den synes noget modtagelig overfor gråskimmel.

'Rubina'. Tiltrækker: Statens Forsøgsstation, 5792 Aarslev. I handel 1977 under licens. I Danmark repræsenteret ved Fyens Bærdyrkerfor-ening, 5631 Ebberup.

Udbyttet stort. Modner ret tidlig, et par dage senere end 'Zefyr'. Velegnet til dåsekonservering på grund af dens velbevarede, dybrøde farve.

Ved frysning har den især haft god konsistens og smag. De første bær ret store, ofte kamformede, lidt kantede; iøvrigt kort kegleformede til kileformede. Farven dyb rød, indvendig mørkrød. Middelfast konsistens. Smagen ret god, aromatisk, lidt syrlig. Afhasningen ret nem. Får let trykpletter. Kan angribes svagt af meldug, men er noget modtagelig for gråskimmel.

'Sengana'. Tiltrækker: R. v. Sengbusch, Hamburg. I handel 1952 under licens. I Danmark re-præsenteret ved Dansk Havefrøforsyning ApS, Stensballe afdeling, Horsens.

Udbyttet stort. Middeltidlig til sen modning. Velegnet til frysning og dåsekonservering, ret god til frisk konsum. Bær middelstore til store, runde til kort kegleformede, mørkrøde til brunrøde, ikke helt gennemfarvede. Afhases nogenlunde let. Smagen syrlig, ret kraftig. Konsistensen middelfast. Angribes ikke af meldug, men er modtagelig for angreb af gråskimmel.

'Zefyr'. Tiltrækker: Statens Forsøgsstation, 5792 Aarslev. I handel 1965.

Udbyttet ret stort. Modner tidligt. Egnet til frisk forbrug og er ret god til frysning. Bærrene er store og noget kamformede først på sæsonen, men bliver ret små mod slutningen. Farven jævn og stærkt rød. Lidt vanskelig afhasning. Frugtkødet middelrødt, ikke helt gennemfarvet. Middelfast konsistens. Smagen frisk syrlig og kraftig. Moderat modtagelig for gråskimmel, men modtagelig for meldug.